

Warszawa, 05.06.2023 r.

**Opinia o programie nauczania języka niemieckiego
dla klas I-IV liceum ogólnokształcącego i klas I-V technikum (III.2.0, III.2)**

Autorka: Bożena Niebrzydowska

Tytuł programu nauczania: *Program nauczania języka niemieckiego dla klas I-IV liceum ogólnokształcącego i klas I-V technikum*

Etap edukacyjny: III

Poziom: podstawowy, podstawa programowa III.2.0, III.2

Program nauczania autorstwa Pani Bożeny Niebrzydowskiej przeznaczony jest do realizacji na III etapie edukacyjnym z uczniami rozpoczynającymi naukę języka niemieckiego w szkole ponadpodstawowej (liceum, technikum) jako drugiego języka obcego oraz z uczniami kontynuującymi naukę tego języka po klasach 7-8 szkoły podstawowej. *Program* zakłada, zgodnie z wariantami podstawy programowej kształcenia ogólnego z języka obcego nowożytnego III.2.0 i III.2, osiągnięcie przez uczniów odpowiednio poziomów biegłości językowej A2 i A2+ według *Europejskiego systemu opisu kształcenia językowego*.

Struktura *Programu* jest uporządkowana i spójna. *Program* obejmuje jeden etap edukacyjny i dotyczy jednego przedmiotu oraz stanowi opis sposobu realizacji celów wychowania i kształcenia oraz treści nauczania, co jest zgodne z definicją programu określoną w *Ustawie o systemie oświaty* art. 3 pkt. 13b.

Opiniowany *Program nauczania* spełnia kryteria formalne i merytoryczne programu – jest zgodny z następującymi aktami prawnymi:

- *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, z późn.zm.;*
- *Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016, z późn.zm.;*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia.*

Program zawiera następujące elementy:

1. **Cele kształcenia i wychowania** (ogólne i szczegółowe) – punkt 2. *Programu*

Program określa cele kształcenia i wychowania zgodne z *Podstawą programową* z języka obcego nowożytnego dla liceum i technikum. Tabelaryczne zestawienie celów kształcenia ogólnych i szczegółowych pozwala łatwo zauważyć różnice lub ich brak wynikający z wariantu realizowanej podstawy programowej III.2.0 lub III.2. Autorka *Programu* zwraca uwagę na najważniejsze zadania szkoły na tym etapie edukacyjnym, których realizacja jest obowiązkiem każdego nauczyciela, w tym podkreśla znaczenie rozwijania u uczniów takich umiejętności jak: myślenie, czytanie, komunikowanie się w języku ojczystym i w językach obcych, kreatywne rozwiązywanie problemów, posługiwanie się nowoczesnymi technologiami czy współpraca w grupie. Nauczyciele pracujący z *Programem* znajdą tu przykłady ćwiczeń

i aktywności pochodzących z dedykowanego do *Programu* kursu *MEGA!* sprzyjających nabywaniu ww. umiejętności.

2. Treści nauczania – punkt 3. *Programu*

Treści nauczania zostały w *Programie* opisane w pięciu obszarach:

- *Zakresy tematyczne*, które, zgodnie z zapisami *Podstawy programowej*, stanowią katalog tematów wraz ze szczegółowymi zagadnieniami przykładowymi z uwzględnieniem różnic w wariantach *Podstawy programowej*;
- *Struktury gramatyczne* – stanowiące zestawienie kategorii gramatycznych wraz z przykładami uwzględniające różnice w wariantach *Podstawy programowej*;
- *Funkcje i środki językowe* - zilustrowane przykładami użycia w mowie i w piśmie z uwzględnieniem różnic w wariantach *Podstawy programowej*;
- *Treści interkulturowe*, których nauczanie jest istotne dla rozwoju wrażliwości kulturowej uczniów i skutecznej komunikacji;
- *Przykładowa realizacja treści nauczania*, przedstawiająca autorski układ treści nauczania na trzecim etapie edukacyjnym z wykorzystaniem dedykowanego do *Programu* kursu *MEGA!*

3. Sposoby realizacji celów kształcenia – punkt 4. *Programu*

Program w swoich założeniach nawiązuje do metody komunikacyjnej, kładąc nacisk na rozwijanie u uczniów umiejętności porozumiewania się odpowiednio do sytuacji i kontekstu. Nauczyciele pracujący z *Programem* znajdą w nim wybrane techniki pracy nad elementami języka wraz z przykładami ćwiczeń pochodzącymi z dedykowanego do *Programu* kursu *MEGA!*. Autorka *Programu* zwraca uwagę, że gramatyka nie powinna być celem samym w sobie. Powinna być nauczana w nawiązaniu do intencji komunikacyjnych. Zgodnie z zapisami *Podstawy programowej* w części *Warunki i sposoby realizacji* w kształceniu językowym niezbędne jest też używanie języka obcego na lekcji jako języka komunikacji w różnych rodzajach interakcji. *Program*, za *Podstawą programową*, podkreśla znaczenie rozwijania samodzielności uczniów, której istotnym elementem jest samoocena. W *Programie* uwzględnione zostały również wybrane metody pracy z uczniami potrzebującymi indywidualizacji i wskazówki do pracy z uczniem zdolnym, z uczniem z dysleksją rozwojową oraz z uczniem ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Dwa przykładowe scenariusze lekcji na temat upodobań muzycznych zawierają opisy realizacji zajęć i ilustrują wykorzystanie materiałów do kursu *MEGA!*

4. Standardy osiągnięć – punkt 5. *Programu*

Opiniowany *Program* zakłada realizację celów kształcenia zawartych w *Podstawie programowej* z języka obcego nowożytnego dla liceum i technikum i umożliwia osiągnięcie przez uczniów, zgodnie z realizowanym wariantem *Podstawy programowej* III.2.0 lub III.2, odpowiednio poziomów A2 lub A2+ według *Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie*. W *Programie* zamieszczono Tabelę biegłości językowej wg ESOKJ dla tego poziomu.

5. Sposoby kontroli osiągnięć ucznia i oceniania – punkt 6. *Programu*

W *Programie* autorka nazywa cele kontroli i oceniania osiągnięć uczniów, takie jak pomoc w określeniu indywidualnych potrzeb i postępów uczniów oraz efektywności kształcenia. Ponadto podaje przykładowe aktywności na lekcji, które mogą podlegać ocenie. *Program*

zawiera też proponowane skale ocen przy ocenianiu kartkówek i sprawdzianów oraz wymagania na poszczególne oceny.

6. **Ewaluacja** – punkt 7. *Programu*

Program zakłada systematyczną i prowadzoną z użyciem różnorodnych strategii, ewaluację celów kształcenia. Na uwagę zasługuje propozycja tworzenia przez uczniów Portfolio zawierającego zbiór prac, projektów, zadań i umożliwiającego analizę i ocenę własnych postępów w nauce. To ważny element kształtowania autonomii ucznia, o czym była mowa zarówno w opiniowanym *Programie nauczania*, jak i w *Podstawie programowej z języka obcego nowożytnego w liceum i technikum*.

Program zawiera opis sposobu realizacji celów kształcenia i treści nauczania. Jest zgodny z podstawą programową i uwzględnia potrzeby i możliwości uczniów, dla których jest przeznaczony.

Rekomendacja: *Program nauczania języka niemieckiego dla klas I-IV liceum ogólnokształcącego i klas I-V technikum* autorstwa Pani Bożeny Niebrzydowskiej może być dopuszczony do użytku szkolnego na III etapie edukacyjnym w liceach i technikach.

Aneta Gładys – nauczyciel dyplomowany; edukator; lider regionalny ogólnopolskiego projektu doskonalenia nauczycieli języka niemieckiego „Sieć ekspertów programu Delfort” realizowanego przez GI w Warszawie oraz Ośrodek Rozwoju Edukacji; autorka publikacji metodycznych dla nauczycieli języków obcych; konsultant w zakresie języków obcych w Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Warszawie.

Aneta Gładys